

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (ANO) XLVIII (42)

Štev. (No.) 43

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2 de octubre — 2. oktobra 1989

Smo potomci svobodnega rodu

Letošnja proslava narodnega praznika in dneva slovenske zastave je potekala v veličastnem, prijetnem in prijateljskem vzdušju; poseben poudarek pa je dobila s številnimi gosti, ki so obiskali našo skupnost v Argentini.

Proslava se je pričela 28. oktobra zvečer s slavnostno mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Daroval jo je prelat dr. Alojzij Stare s somaševanjem dušnih pastirjev Jožeta Guština in Francija Cukjatića. Polna cerkev je spremljala s primernim skupnim petjem službo božjo, pri kateri je v nagovoru prelat dr. Stare poudarjal zahvalo, ki smo jo dolžni Bogu in našim vztrajnim in delavnim prednikom, pa tudi

Govor Marjana Loboda

Pred kratkm smo brali, da je komunistična oblast v Socialistični republiki Sloveniji, baje na pritisk ljudstva, določila kot slovensko narodno himno Prešernovo Zdravljico. Kot je pravilno komentiral naš list Svobodna Slovenija v članku „Pozdrav Zdravljici“, „za nas ta odločitev slovenske skupščine nima nobene legalne veljave, saj je bila digitirana od zgoraj — tako kot njeni člani niso legitimni predstavniki naroda, saj niso bili izvoljeni na svobodnih in demokratičnih volitvah“. Z veseljem pozdravljamo rojake v domovini, ki s petjem Prešernove umetnine izražajo svoj protest proti totalitarni komunistični oblasti v Sloveniji! Tudi na tej naši prireditvi smo že lansko leto skupno ob sklepu zapeli Zdravljico, kot odlično narodno budnico; tudi nocoj jo imamo natisnjeno na programih, katere ste prejeli in jo bomo ob sklepu te prireditve spet zapeli. Trdno upamo, da ni več daleč dan, ko si bo slovenski narod lahko „prosto volil vero in postaviti“ in takrat naj svobodno izvoljeno slovensko predstavništvo odloča tudi o spremembah in menjavah narodnih simbolov kot so zastava, grb in himna. Do tedaj pa vztrajajmo strnjeno ob naši neomažeževani slovenski zastavi in ob naši častitljivi narodni himni, ki nas bori: „Naprej, zastava slave!“

Kot je že običajno, je tudi letošnje praznovanje v znamenju nekaterih zgodovinskih obletnic: leta 669, pred 1220 leti je umrl karantanski knez Hotimir, ki ima od necekrvenih ljudi največje zasluge za pristop slovenskega naroda v krščanski evropski svet. Leta 869, pred 1120 leti pa je umrl apostol Slovanov Konstantin — sv. Ciril, ki je tudi med Slovenci sejal krščansko vero in kulturo. Leta 1689, pred 300 leti je Janez Vajkard Valžavz napisal monumentalno delo „Slava vojvodine Kranjske“, v kateri je ohranil dragocene podatke o slovenskih ljudeh, običajnih in naravnih lepota in posebnostih Slovenije. Leta 1809, pred 180 leti se je rodil neutrudni narodni buditelj in narodopisec, velik koroški Slovenec, župnik Matija Majar Ziljski. Leta 1849, pred 140 leti je umrl največji slovenski pesnik dr. France Prešeren.

Leta 1859, pred 130 leti je velikan slovenstva, škof Anton Martin Slomšek naredil velikopotezno cerkvenopravno dejanje, ki pa je imelo dalekosežne narodno-politične odmeve, ko je prenesel sedež lavantinske škofije iz št. Andraža v Maribor in tako cerkveno združil štajerske Slovence in jih tudi narodnostno utrdil.

Letos je poteklo tudi 70 let od ustanovitve ljubljanske univerze, katero smo dobili Slovenci po zaslugi dr. Antona Korošca, velikega slovenskega politika, voditelja Slovenske

da prosimo Boga za narod in njegovo bodočnost.

Po maši so se gostje še ustavljali na dvorišču, se pozdravljali in pogovarjali, predvsem z gosti iz Kanade in Koroške, nato pa se je pričela slavnost v veliki dvorani, kjer so bile mize polno zasedene.

Večer je pričel predsednik pripravljalnega odbora Marijan Loboda s povabilom, da zapojejo obe himni, argentinsko „Ofid, mortales“ ter slovensko „Naprej, zastava Slave“

Pozdravil je vse predstavnike slovenske organizirane skupnosti, od predsednika SNO R. Smersuja preko predsednikov in odbornikov vseh organizacij do gostov iz Koroške. Kanade pa tudi iz Združenih držav.

Nato je dejal:

ljudske stranke. Upali smo, da bo ob tem jubileju izbrisano iz naslova te vrhunske slovenske znanstvene ustanove sramotno ime komunističnega revolucionarja Kardelja in priznane resnične zasluge, ki so si jih za slovensko univerzo pridobili ljudje iz katoliškega političnega tabora. Kot toliko drugih, se tudi ta krivica še ni popravila.

Letos poteka tudi 45 let, kar je bil sredi grozot vojne in revolucije, leta 1944 ustanovljen Slovenski narodni odbor kot demokratično politično predstavništvo slovenskega naroda, ki to poslanstvo še sedaj opravlja v zdomstvu vztrajno in zvesto. Ob vedno globlji krizi v slovenske političnem prostoru, se bo vedno več oči svobode željnih rojakov obračalo v SNO kot edini slovenski demokratični politični forum.

Ko se tako spominjamo raznih važnih dogodkov iz naše več ko 1000-letne zgodovine, delamo to zato, da se spoštljivo poklonimo vsem, ki so v trudu in znoju gradili naš narodni dom — in da si ob tem utrdimo voljo za delo po zgledu naših slavnih prednikov.

Letošnje praznovanje pa je tudi pod vtisom političnih premikov doma in tudi v ostalem komunističnem bloku. S skrbjo in zanimanjem spremljamo vse te pojave. Bolj kot kdaj prej je še prav danes naša glavna dolžnost pričevanja pred rojaki in pred svetom, da je komunizem največja nesreča za slovenski narod, kateremu je povzročil množico nedolžnih žrtev in vseh mogočih krivic. Ugodno bi bilo, ko bi sedaj, od vidnih znakov razpadanja komunističnega nestvora, naselili njegovim prevaram, ko si pred končnim poginom še nadeva lažno masko človečanstva in strpnosti. Kdor komunizem pozna, „ne bo nikdar več verjel njegovim obljubam“, kakor so prisegli vaški stražarji pred padcem Turjaka.

Proslavljanje našega narodnega praznika in dneva slovenske zastave pa ima tudi velik pomen za vse nas, člane slovenske politične emigracije, naše Slovenije v svetu, ki sega od Argentine do Kanade in preko Avstralije in Evrope, kjer živi svoboden slovenski človek, ki pa ima svoje korenine v zemlji pod Triglavom, ki je prepojena s krvjo in znojem naših prednikov v tisočletni borbi za obstanek. Vsako leto se menjajo obrazi v tej dvorani. Mnogih ni več, a je prav toliko ali še več novih, že v svetu rojenih, ki nosijo v svojih srcih ideale svojih svobodnih očetov in dedov in katerim slovenstvo ni le kri in folklor, ampak zakoličenost v zavesti naše skupne slovenske usode, katero premišljeno sprejemajo.

Kot politična emigracija se zavedamo, da je naše poslanstvo osvo-

(Nadaljevanje na 2. str.)

GOVOR HANZIJA TOMAŽIČA S KOROŠKEGA

Prav vesel sem, da smem danes spregovoriti pred tem častitljivim zborom v Slovenski hiši in ob taki proslavi. Vesel zaradi tega, ker je nam mladim Korošcem, ko smo začeli z akcijo „Slovenščina, moj jezik“, bilo jasno, da akcija ne more in ne sme biti samo koroška stvar. Seveda pa si nihče izmed nas ni mislil, da bomo to svojo pobudo lahko kdaj osebno predstavili v Argentini. Navdušen odmev, na katerega smo naleteli pri predstavitvi naše akcije slovenskim zdencem, zbranim na srečanju v francoskem Merlebachu — na tem srečanju je bila tudi gospa Pozničeva — pa nas je opogumil, da smo tvegali veliki korak čez lužo.

V svojih nekoliko daljših pozdravnih besedah vam želim približati misli in nagibe naše skupine, ki se po glavnem geslu akcije imenuje iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“. Naj bo to tudi rdeča nit mojega nagovora, saj jo predem izključno na osnovi te pobude mladih iz dežele karantanske. Vse, kar vam danes predstavljamo, so naše enoletne izkušnje z akcijo „Slovenščina, moj jezik“.

Danes se spominjamo tudi 150 obletnice Prešernove smrti, zato bi rad svoja izvajanja začel s Prešernovimi verzmi, v nekoliko aktualizirani obliki, ki smo jo prebrali ob sklepu našega do sedaj največjega praznika v okviru akcije, mladinskega kulturnega festivala, pred enim mesecem v Celovcu. Tako je vzpostavljen lok od vseslovenske prireditve v Celovcu na to današnje veličastno slavlje v Buenos Airesu.

O slovenščini, moja si beseda domača, v njej izvor je mojega očeta, da b'čudno želja me iz tvojega sveta speljala ne bila, goljivka kača.

Ne vedel bi, kako se v tujščino prebrača vse, kar srce si sladkega obeta; mi ne bila bi vera v narod vzeta, ne bil viharjev notranjih in zunanjih b'igrača!

Zavest in neomajno voljo brez napora, bi bil dobil z odločno držo,

mi mirno plavala bi moja barka; pred ognjem mojo dušo, pred točo mi življenje bi varovala slovenščina, moj jezik.

Notranji in zunanji boji so omejeni v tem prirejenem prvem sonetu nesreče. Tako so tudi tla, na katerih je zrasla naša zamisel, polna teh bojev, polna upanja in obupavanja, rasti in propadanja. Vsi premiki — na boljše in na slabše — pa se odvijajo na ozadju dramatičnih prelomov v Evropi. Prav danes se spominjate razpada avstroogrske monarhije, globoke zareze v evropski zgodovini, ki je odločilno spremenila lice starega kontinenta. Danes pa smo priče razpada še večjega imperija; kaže, da bje nesrečni duh stalinizma svoje zadnje bitke, da je prišel klavni konec ideologije, ki mnogim narodom ni prinesla samo sedaj jasno vidne gospodarske bede, temveč številne, preštevane žrtve na narodovem telesu in njegovi duši. Da tudi našemu narodu ni bilo prizaneseno, o tem veste gotovo vi veliko povedati; mi mladi na Koroškem, torej na kraju, ki je bil izhodišče ene največjih slovenskih tragedij, vemo o tem vse premalo. Kar pa čutimo, so posledice globoke krize znotraj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, ki je nastala prav iz ideološkega poseganja povojne Ljubljane in ki je bila gotovo eden odločil-

nih dejavnikov narodnostne asimilacije.

Sedaj, ko se ruši ta nakopičena navlaka, imaš kot politično zainteresirani mladi človek prvič občutek, da tudi sam sodeluješ, ko se piše zgodovina, da si takorekoč z obleke otreseš prah, ki nastane ob teh ne navadnih spremembah in prelomih.

● Poslušaj pozno v noč ljubljanskil radio, da izveš najnovejše predloge za novo slovensko ustavo;

● gledaj na ekranih avstrijske televizije poročila o uporih majhnega naroda proti velikemu Beogradu;

● moliš skupno s starimi gorenjskimi kmeti pri maši ob drugem Krekovem shodu na svetem Joštu nad Kranjem;

● podpisuješ solidarnostne telegrame za štiri obojence ljubljanskega procesa;

● aplavdiraš v nabito polnem Cankarjevem domu prvemu povojnemu predsedniku socialdemokratov;

● stojiš v snežnem metezu sredi tisočglave množice in veš, da je prišla slovenska pomlad.

Zdi se da je konec nacionalnega nihilizma in svetobožnega zasebnizma, ki se mu je — kakor se je dolgo zdelo — zapisal slovenski človek. In tisti, ki gleda in hoče videti, in tisti, ki posluša in hoče slišati v dolinah Roža, Podjune in Zile, je lahko prvič po dolgem času ponosen na razvoj v Sloveniji. Prvič preskočijo iskre narodnega prebujenja tudi prešeto visoke Karavanke — duhovne Karavanke — med Celovcem in Ljubljano. Vsaj mi mladi črpano moč iz narodnega prebujenja na sončni strani Alp. V zadnjih letih je namreč že vse kazalo, da smo koroški Slovenci suha veja na narodovem telesu. Vzrokov za tak negativen razvoj je več, vsaj nekaj bi vam jih rad naštel.

Gotovo je vzrok tega razvoja neprestani asimilacijski pritisk nemškogovoreče večine, v deželi, neugodno ozračje, kjer brezštevilni majhni, a žal vsakdanji dogodki poniževanja, nerazumevanja in intolerance marsikoga spravijo v obup in omaganje. Navsezadnje pa — glavni krivci naših nesreč in porazov v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti smo mi sami. Če bomo nekoč izginili, tako je zapisal Bojan Štih, potem izključno po lastni krivdi. Kar oglejmo si malo podrobneje ta naš prostor in čas, v katerem živimo. Koroški Slovenci smo del avstrijske družbe, za katero sta kot za vse zahodne države značilna potrošništvo in sekularizirana družba. To nujno vpliva tudi na slovensko narodno skupnost, v kateri so prelomi in spremembe precejšnje in so se vloge nekaterih družbenih slojev precej premaknile.

Slovenski duhovniki so večinoma zgubili oziroma so sami dali iz rok nalogo, ki so jo skozi desetletja opravljali pri koroških Slovencih: kot skorajda edini izobraženci so bili politični in kulturni voditelji ljudstva. To se je odločilno spremenilo. Še so čedermaci, ki stojijo v prvih vrstah našega boja za preživetje, mnogo pa je trudnih in stritih duhovnikov, ki nemočno opazujejo jezikovni prevrat v naših farah. Tisti pa, ki so stopili oziroma bi morali nastopiti njihovo nasledstvo, so po mojem mnenju večinoma odpovedali. Današnji intelektualci se velikokrat predajajo samozadostnosti, zasebni-

štvu in užaljenemu prepiranju, namesto da bi razvijali dolgoročne načrte in postavljali sodobne ideološke temelje za naše preživetje. Tako tudi ni čudno, da manjka trenutni politični garnituri koroških Slovencev ideološka in strokovna zaslomba. Rezultat sta pogostokrat osebno prerekanje in nevoščljivost. Da potem mladina ne kaže preveč veselja do udejstvovanja, je seveda logična posledica. Študenti, razkropljeni v anonimnosti avstrijskih mest, kamor se odpravijo študirat, se pogostokrat sploh ne vrnejo več domov. Mladinske organizacije, morda z izjemo Katoliške mladine, bolj hiraajo. Kar pa zato tem bolj napreduje, je tako imenovana tiha asimilacija, ko se danes ta, jutri drugi neopazno in tiho poslovi od narodne skupnosti. Pa tudi tem, ki se še oklepajo slovenske govornice, pretijo nevarnosti, ki se jih sami večinoma ne zavedajo: določeni procesi so namreč načeli prav jedro slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

To je najprej dvoreznost dvojezičnosti. Na eni strani je naše veliko bogastvo, ki nas dviga visoko nad jezikovno in kulturno raven enojezičnih sodeželanov in ki nam odpira marsikatera vrata v svet gospodarske uspešnosti. Na drugi strani pa je nevarnost, da pod okriljem dvojezičnosti izpodriva večinski nemški jezik manjšega slovenskega. Tako na Koroškem skorajda ni nobenih slovenskih prireditev, so samo dvojezične. Mislimo slovenščino, pravimo pa dvojezičnost. In to je dvojezičnost, da režemo z geslom dvojezičnosti v temelje slovenščine in jo izpodrivamo. To je zanesljiva pot samouničenja. Saj postajamo vedno bolj „dvojezični“, ko mešamo oba jezika in imamo malomaren odnos do materinščine. In tako se potem vtihotapijo poleg že običajnih nemških izposojenk v naš vsakdanji govor kar že celi nemški stavki. Takšne „mešanice“ pa ne sliši samo iz ust tistih, ki so že z eno nogo v nemškem čolnu, temveč tudi iz ust tistih, ki držijo v rokah krmilo slovenske ladje: učitelj slovenskega jezika, slovenski študent, dijak slovenske gimnazije, voditelj narodne politike. Tako zapažamo po-nem-čenje, v smislu postati nem, ne znati govoriti.

Pa še nekaj: koroški Slovenci smo (Nad. na 2. str.)

Sporočilo SNO

V preteklem letu so odšli iz vrst SNO v večnost kar štirje njegovi dolgoletni in zaslužni člani. To so bili inž. Ladislav Bevc, dr. Tine Debeljak, ga. Danica Kanale Petričkova in dr. Ludvik Puš.

Izpraznjena mesta so klicala po dotoku novih moči. Zato so bili, po dogovoru med predstavniki strank v SNO, imenovani naslednji rojaki v skupno politično predstavništvo slovenskih demokratov v zdomstvu:

dr. Peter Klopčič iz Kanade, dr. Julij Savelli, dr. Katica Cukjati in g. Marjan Loboda iz Argentine.

Vsi navedeni so na imenovanje pristali in so tako od današnjega dne polnopravni člani Slovenskega narodnega odbora.

Novim članom našega političnega predstavništva se za njihov požrtvovalni odziv iskreno zahvaljujem in jim želim obilo uspeha pri skupnem delu za slovenski narod.

Na dan slovenskega narodnega praznika, 29. oktobra, 1989.

Rudolf Smersu, predsednik SNO

Smo potomci svobodnega rodu

(Nadaljevanje s 1. str.)

boditev Slovenije in javno priznanje vsem, ki so umrli za svobodo našega naroda in za pravo ceno človeka. Da bomo to poslanstvo mogli v polni meri izpolnjevati, zato si prizadevamo za zdravo narodno zavednost, zato hočemo poglobljati v sebi krščanstvo, zato imamo stalno pred očmi, da je naša moč v visoki kakovosti našega dela, v moralni klenosti, kulturni globini, trdni povezanosti med seboj v solidarnosti in zasidranosti v preteklosti! V veri v narodovo življenjsko silo, v zvestobi slovenstvu kot vrednoti, in v veliki ljubezni do slovenske domovine.

S pogumom v srcu smo blizu vseh pogumnih slovenskih src!

Sledil je kulturni del. K spomenu obletnice Prešernove smrti je bil primerno izbran solistični recital njegovih pesmi, ki jih je mojstrsko podal mladi basist Luka Debevec ob odlični klavirski spremljavi pianista Ivana Vombergarja. Prešernove Kam, Luna sije in Zakaj pa Smetana in Dvoržak so v perfektni izvedbi očarali poslušalce, ki so nagradili mlada umetnika z dolgim ploskanjem.

Predsednik Slovenskega narodnega odbora Rudolf Smersu je tudi pozdravil vse navzoče in razglasil nove člane Narodnega odbora. Razglas priobčujemo posebej.

Nato je o svojih pogledih na dogodke izpred 70 let govoril dr. Andrej Fink, ki je tudi poudaril našo zahtevo po demokratični in suvereni Sloveniji. Njegov govor prinašamo tu poleg.

V imenu gostov iz Koroške, Inicijativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ je nagovoril zbrane Hanzija Tomažiča, sourednik verskega tednika Nedelje. Njegov govor je izzval burno odobravanje — tudi vmesno ploskanje — saj smo se vsi počutili blizu naših obiskovalcev in vseh roja-

kov na Koroškem. Tudi njegov govor prinašamo v celoti na prvi strani.

Tudi rojaki iz Kanade, ki so v velikem številu ravno na obisku svojih prijateljev iz povojnih taborišč, so pozdravili goste.

Tone Seljak je v njih imenu obudil spomine na skupna povelja leta, pa tudi potrdil skupno voljo slovenskih demokratov iz Severne in južne Amerike po demokratizaciji v osrednji Sloveniji. Njegov nagovor priobčimo prihodnjici.

Navdušeno odobravanje je potrdilo njegove besede in izraz prijateljstva. Za njim je kratko pozdravil zbrane tudi v imenu avstralskih Slovencev dr. Jure Koče, bivši narodni poslanec, ki je že nekajkrat obiskal Argentino, še vedno čil pri svojih 86 letih.

Dejal je, da prinaša pozdrave vseh avstralskih Slovencev, predvsem pa dušnega pastirja in urednika Misli p. Bazilija, stebra slovenskega življenja, pa tudi Petra Mandela, predsednika Zveze avstralskih slovenskih združenj.

Nato je Marijan Loboda povabil vse zbrane, da stoje zapojejo štiri značilne kitice iz Prešernove Zdravljice, ki je mogočno odmevala.

Po koncu tega spominskega in kulturnega sporeda se je pričela prijetna slavnostna večerja, ki so jo pripravile predvsem karapačajske gospe, stregla pa je prijazna slovenska mladina iz Ramos Mejije. Pred dvorano so koroški prijatelji ponujali svoje značke, letake, revije in odgovarjali vprašanjem v pozne ure.

Letošnja proslava, ki je zbrala rekordno število rojakov, je spet povezala v eno vso slovensko skupnost, tako iz Argentine kot iz Kanade in Koroške po svojih predstavnikih, pa tudi vse demokratične Slovence po svetu in v očetnjavi, vsaj v duhu in ciljih.

Kot je bilo pisano na odru:

BOG ŽIVI VES SLOVENSKI SVET!

Govor Hanzija Tomažiča

(Nad s 1. str.)

najprej Korošci, potem dolgo nič in šele potem Slovenci. Vseslovenska usoda nam je bolj deveta briga, pa čeprav izhaja v Celovcu vseslovenska revija. Ta krčevita zagledanost v samega sebe, ta narcizem, to skorajda trmasto nezanimanje za ostali slovenski svet korenini v naši manjkajoči zgodovinski zavesti. Odkar mi mladi pomnimo, so nam vedno pred očmi — in to v prvi vrsti slovenski politiki — našo majhnost, naše trpljenje, bili smo vedno žrtve drugih, naša usoda da je ena sama dolina solz. Pa imamo ravno na naših tleh kamnite priče, ki govorijo o najbolj svetli preteklosti našega naroda, ko so naši predniki tam na Gosposvetskem polju ustanovili neodvisno slovensko državo s politično ureditvijo, ki je postala zgled današnji demokraciji. Mi smo potomci tega rodu in ne dediči brezgospodarskega naroda hlapcev in sužnjev — to bi nam morali povedati v naših šolah, bi morali pisati naši časopisi, govoriti naši politiki. Pa o vsem tem ni nič slišati.

Na tem ozadju se je v deželi karantanski meseca novembra — listopada 1988, sredi velikega jamranja in notranje razklanosti, porodila zamisel o akciji „slovenščina, moj jezik“. Skupina devetih mladih — deloma iz vrst Katoliške mladine, deloma Krščanske kulturne zveze — se sedaj skoraj že eno leto tedensko srečuje in kuje načrte, kaj bi lahko storili za našo materinščino in za našo narodno zavest. „Ne vdajmo se zapeljivemu petju lepih siren, ne obupajmo, uprimo se skušnjavi!“ smo najprej povedali samim sebi, potem pa še drugim.

Geslo „Slovenščina, moj jezik“ smo si pripeli na naše obleke, pa ne samo od zunaj, temveč tudi v naša srca. „Slovenščina, moj jezik“ smo dali na naše zvezke in torbe, na naše letake. „Porušimo duhovne Karavanke“ smo pozivali sredi Ljubljane ob spomeniku moža, ki se ga danes spominjamo; na Ljubelju smo stali v de-

žju in opozarjali naše rojake ob njihovi nakupovalni poti, da prideš tudi s slovenščino do zaželenega cilja; marsikoga smo ušcipnili z našimi Kleščami, novim glasilom, ki je nastalo ob tej akciji; marsikaterega smo prebudili, preveč jih je ostalo ravnodušnih in neprizadetih. Toda stvari se počasi spreminjajo, mnogokrat tudi podtalno. Na nas je bilo in je še, da nam ne zmanjka sape, da ne omagamo, tudi če se nam zdi še zelo daleč do vrha.

Ko je bil potem pred dobrim mesecem v Celovcu vseslovenski praznik — prvič spet po več ko sto letih znanih taborov —, smo spoznali, da smo na pravi poti. Mnogična udeležba rojakov iz Slovenije in Primorske nam je potrdila, da so tudi pri nas, na naših tleh, možni novi začetki. Doživeli smo, kako je bučen aplavz pozdravil Janeza Janšo, ki je po prestani kazni prvič spet javno spregovoril; kako so samozavestno in odločno zarisali voditelji novih slovenskih političnih skupin vizije o slovenski bodočnosti; kako sta tržaški pisatelj Alojz Rebula in vaš rojak Andrej Poznič opozarjala na nujno potrebno duhovno podlago narodnega prebujanja; kako smo mi mladi samozavestno v svoji materinski izpraševali enojezičnega deželnega glavarja o skupni bodočnosti v deželi. Ko smo vse to doživeli in videli, smo vedeli, da smo izbrali pravi simbol za to prireditve: iz tisočletja starega knežjega kamna raste mlada slovenska lipa, drevo življenja.

Vaša lipa tukaj sredi argentinske pampe kaže — gledano iz naše daljave — že vrsto desetletij bogato zeleno listje. Naša srečanja v zadnjih štirinajstih dneh z vami nam to potrjujejo. Danes smo obiskali vaše šole in bili na obisku pri mladi slovenski družini. Da 14.000 km od domovine iz otroških ust slišimo slovenske besede, ravno nam daje veliko poguma. Čim več bo takih lip, čim manj bo suhih vej, tem bolj bo veljalo, kar je zapisal Ivan Cankar

Svoboda nas odrešuje

GOVOR DR. ANDREJA FINKA

Slovenci v emigraciji smo danes ponovno zbrani ob misli na Slovenijo. Na Slovenijo sicer mislimo vsak trenutek svojega življenja, ne samo zato, ker smo tako pogojeni po rojstvu in jeziku, temveč ker hočemo, da je slovenstvo vsestransko odrešujoče dejavniki naše eksistence. Vsakodnevna slovenska misel nas bogati in usmerja ne samo v narodnostnem oziru, temveč tudi na naši osebnosti človeški poti.

Danes smo se sešli zato, da na poseben in javen način razmišljamo na južni polobli o skupni slovenski usodi, ki se iz preteklosti skozi sedanjost prebija v prihodnost. Ta usoda je svojevrstna, polna zaprek in ovinkov, polna znanega in neznanega, polna jasnosti in nejasnosti, polna zmag, porazov, junaštev, slabosti, stranpoti, trdoživosti in vprašljive opreznosti. Zanimivo in poučno je za nas danes gledati na prehojeno pot slovenstva.

Zgodovinski razvoj naših teženj in hotenj od naselitve pa do danes nam v svoji pestrosti kaže življenjsko silo, ko se še brez dokončne jasnosti prav v teh letih, mesecih in tednih razvija že tolikokrat obnovljeni proces pomladi. Bujno brstenje, ki se nam kaže med ljudstvom v domovini, nas spominja na prejšnje zorenje in rasti.

Samostojna slovenska država Karantanija in obred ustoličenja koroških vojvod predstavljata za Slovence vseh dob tako močan začetek ter tako energijo in izvirnost, da je zelo verjetno v njih iskati začetno moč naroda, ki po tisočletnem krvavljenju ni izkrevavel. Če tej energiji dodamo še bistveno duhovno oplemenjenje s krščanstvom, ki nam je poleg duhovne nadnaravne razsežnosti posredovalo kot stranski učinek tudi vključitev v zahodni kulturno-politični okvir, dobimo dovolj zaokroženo predstavo o svojih zunanjih in notranjih bistvenih značilnostih, ki nas razlikujejo od vseh ostalih narodov.

Tem močnim samozavestnim začetkom je sledilo težko tisočletje pomanjkanja državnosti. Ta zunanja okrnjenost pa ni hromila duhovnega in kulturnega življenja, ki se je sicer s težavo razvijalo z različnimi uspehi v različnih okoliščinah. S prvo slovensko knjigo leta 1551 smo kmalu stopili v svetovno skupnost narodov s knjižnim jezikom. V zunanjem oziru smo pa dokazovali svojo trdoživost in žilavost v obrambi pred Turki in v bojih za „staro pravdo“ s fevdalci.

Skozi težka stoletja smo Slovenci na podlagi izročil ohranjali življenje in izrabljali vsako priložnost v korist interesov.

V XIX. stoletju pa se je zgodovina za nas začela vrteti hitreje.

V na videz mrtvi prvi polovici pod Metternichovim absolutizmom je Prešernov genij ustvarjal svoj opus, Slomšek je opravljal svoje učiteljsko in buditeljsko delo, dobili smo slovenski časopis, ponovno se je začel uporabljati za domovino naziv „Slovenija“. Tako smo ob pomladi narodov 1848 prvič po dolgih stoletjih stopili v politično življenje pod svojim imenom, v znamenju zamisli o slovenski državi, Zedinjeni Sloveniji. Karantanija v drugačni verziji se je spet pojavila, vsaj v namenu in hotenju. Pomlad je bila takrat kmalu zatrta, toda slovenski narod je bil prebujen in osveščen. Slovenski politični program, ki ga je vsebovala ideja Zedinjene Slovenije, se ni dal več ustaviti. Kmalu ga je močno taborško gibanje še bolj utrdilo in razširilo. Po Mahničevi ločitvi du-

— in zavestno smo izbrali ta zapis za naš prvi letak, saj smo globoko v srcu prepričani, da so te besede resnične. In zato vam za sklep ključem besede našega velikega pisatelja: „Ne boj se, narod se ne da oslepariti, ne da si zavezati oči! Naj ga vodijo po stranpotih, po močvirju, po temi — sam bo našel pot do sonca! Plevel so sejali, vzrasla pa bo pšenica!“

hov so se v zadnjem desetletju po prvem slovenskem katoliškem shodu osnovali še politične stranke. Tako smo z bujnim in razvejanim političnim pluralizmom doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije.

Tu se srečamo z datumom, na katerega danes mislimo. Če se je slovensko politično življenje začelo v okviru slovenske države Karantanije, če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo zaman iščemo v oktobru 1918. leta. Slovenski narodni politični program doživeli s prvo svetovno vojno razpad Avstro-ogrske monarhije. Če je ta državna misel ostala živa tisoč let in je vznikla ponovno v letu 1848 in se pozneje v hotenju utrjevala, pa jo

ANDREJ ROT

Taras in Alenka Kermauner

PRED OBISKOM IZ SLOVENIJE

ALENKA GOLJEVSČEK

30. maja je bila v Ljubljani slovesna podelitev Levstikovih nagrad za mladinska dela. Komisija Mladinske knjige jo je tokrat naklonila v dvorani Cankarjevega doma pisateljici Alenki Goljevšček.

Alenka je po poklicu profesorica in poučuje na ljubljanski gimnaziji. Rodila se je v Ljubljani, čeprav je ves njen rod s Primorskega. Alenka je po značaju tiha, navadno opazuje in čeprav na videz miruje, je aktivna in neprenehno iniciativna. Ob poučevanju in skrbi za družino je doktorirala z Mitom in slovensko ljudsko pesmijo (1981). V knjigi Med bogovi in demoni, ki je izšla lani, so predstavljeni „liki iz slovenske mitologije“ od hostnika, pustne šeme pa do škrtov, Torklje ipd.

Se kot študentka se je poročila s Tarasom Kermaunerjem in z njim delila sadove njegove drugačnosti, nevkulturnosti in Tarasove svobodne poti. Pravzaprav je največkrat sama vzdrževala petčlansko družino, kajti Tarasovi honorarji za knjižna dela so bili občasni zaslužek. Z L. Lenčkom sva molče poslušala njeno pripovedovanje, kako sta s Tarasom načrtno spočela drugega otroka ravno tedaj, ko je Taras bil v sodni preiskavi zaradi suma sovražne propagande (1958-1960). Tedaj, ko bi vsak pameten človek bil preudaren v svojih življenjskih korakih, sta se Alenka in Taras trdovratno držala načela, da se nesmislu uspešno lahko upiraš le z ustvarjanjem smisla. In življenje je smiselno.

Alenka pa je predvsem spremljevalka svojega moža. Ob njem se njena aktivnost postavi v ozadje. Taras je že nekaj desetletij v prvih vrstah slovenskega dogajanja, medtem ko se Alenka manj pogosto pojavlja v javnosti. Z „Mitom in slovensko ljudsko pesmijo“ je prodrla v krog raziskovalcev, vendar je bolj popularna z odrom in radijskimi igrami. Upriporitev njene drame „Pod Prešernovo glavo“ je doživela v Ljubljani okrog 150 predstav. Ta in dve drugi drami („Zelena je moja dolina“ in „Lepa Vida 86“) ter pet radijskih iger in televizijska igra „Dopust“ obravnavajo socialno problematiko.

Pred večerjo ona začne molitev tako preprosto, da bi bila razumljiva vsakemu otroku. Brez obrazcev. Rad bi jo slišal v isti neposrednosti, med otroci, ko jim pripoveduje, „Zakaj avto zjutraj noče vžgati?“

SREČANJE Z BOGOM?

Ni vsakemu naklonjeno zateči se v kraški svet. Baje je to bila puščava. Bog daj, da bi bile vse puščave take! Kraj samote? Nikakor. To je kraj srečanja z naravo, z ljudmi, ki imajo ljubezen do narave, ki si želijo mir in zbranost. Hkrati pa svet odprt vsem vetrovom, zato tudi kraj srečanj. Tako sva se z Ladom Lenčkom znašla v Avberju pod jasnim nebom in žarečim soncem. Srečala pa sva se z mogočnim pisateljem in z njegovo ženo, prav tako pisateljico. Gledališki kritik in dramaturginja. Ognjevit Taras in nepremakljiva Alenka, ki sta v zrelih letih bila zmožna koraka: vrnitve k veri. „Po intelektualnem sodelovanju s Cerkvijo — predavanja itd. — sva se z ženo tudi cerkveno poročila in postala katolika, ter sprejemava zakramente. S tem je postalo najino življenje šele smiselno.“ Koliko bi verniki radi vedeli o vsem tem, kako nikdar ne pridemo do dna z vprašanji in to preprosto zato, ker potrebujemo podpreti našo vero. V tem oziru smo večkrat v življenju konvertiti, čeprav na zunaj ni nikakršnih vidnih znakov. Zlatega zaključka pa končno ne najdemo in se moramo vsak dan boriti za vero.

TARAS KERMAUNER

V Glasu SKA (avg.-sept. 1989) se Kermauner sam predstavi: „Rojen 1930 v Ljubljani, kjer sem dokončal klasično gimnazijo in diplomiral iz čiste filozofije l. 1954. Moj oče (Dušan Kermauner) je bil predvojni komunist, velikokrat zaprt; oba z ma-

terjo sta me vzgajala v gorečem komunističnem duhu. Vendar pa sem že poleti 1945 nad komunizmom zdvomil, čeprav sem še nekaj let skušal najti z njim modus vivendi. Ker sem bil tudi kulturni(ški) organizator, sem hitro dojel, kako marksistična ideologija in sistem onemogočata svobodo posamezni osebi. Še močnejše sem se oddaljil od komunizma, ko so mi zaprli očeta l. 1948 v zvezi z dachausko buchenwaldskimi procesi; in dokončno l. 1958, ko so me zaradi sovražne propagande, te so me obdolžili, vrgli z univerze, kjer sem služboval kot asistent, me za leto in pol dali v preiskavo, mi vzeli potni list, me za kratek čas tudi zaprli, mi onemogočili osnovni zaslužek in objavljanje. Od tedaj traja tudi moj javni kulturno politični boj s stalinizmom in njegovimi dediči.

Ker sem l. 1958 izgubil redno službo, sem moral, da bi preživel in da bi pomagal preživeti družino, početi vse mogoče. Bil sem urednik različnih revij, dramaturg v gledališču in filmu, režiser gledaliških predstav in kratkometražnega filma, asistent pri filmu, prevajalec iz francoščine in srbohrvaščine, lektor in korektor, upravni urednik, ravnatelj ljubljanske Drame in vršilec dolžnosti upravnika Slovenskega narodnega gledališča; v glavnem pa sem se preživljal kot svobodni umetnik tj. s pisanjem.

Objavil sem čez 30 samostojnih knjig in na tisoče člankov. Bavl sem se predvsem s kulturno politiko, filozofijo, literarno zgodovino, polemiko in literarno kritiko, z razmišljanjem o glasbi, slikarstvu, arhitekturi. Moje življenjsko delo je analiza slovenske dramatike, skozi katero bi rad odkril slovensko zgodovino. Pisal pa sem tudi precej avtobiografskih esejev. Doktoriral sem iz literarne zgodovine o Cankarjevi dramatiki. Habilitiral sem se kot redni univerzitetni profesor Ljubljanske univerze iz dramaturgije.

Krščanstvu sem se želel in skušal približati že prvič l. 1947, vendar za to še ni bilo ustreznih pogojev; nisem imel dovolj osebne moči, pričanje, nuje. A zadevni poskusi so se nadaljevali, notranja nuja je postajala vse močnejša, v tem ko sem čutil praznoto zgolj liberalizma in kulturniškega avtonomizma, ki sem se mu bil — z večino kritične slovenske inteligence — predajal. V 80. letih pa sem bil zmožen zadnjega koraka: vrnitve k veri, v kateri me je vzgajala stara teta.“

Iz naslovov Kermaunerjevih knjig moremo razbrati vsebino njegovega raziskovanja. Navajam nekatera dela: Trojni ples smrti ali samorazdejavanje humanizma v povojni slovenski dramatiki (1968). Na poti k niču in reči (1968). Struktura in zgodovina (1969). Natura in intima (1969). Struktura v poeziji (1971). Avantgardni pesnik pred sodiščem (o T. Šalamunu, 1971). Cankarjeva dramatika (1979). Sreča in gnus (1984). Nekaj tisoč strani v knjižni obliki in tisoč člankov in esejev po raznih časopisih in revijah (Perspektive, Nova revija, Dialogi, Revija 2000, itd.) — to je njegov opus.

Manj obsežen je literarni prispevek Alenke Goljevšček: omenim naj njene Čudozgode (1977). Med bogovi in demoni ter gledališka dela, radijske igre itd.

Vendar tisoči in tisoči z besedami napolnjenih listov ne naredijo osebnosti. Njuni osebnosti se kažeta v povsem drugi plati: njuno iskanje, njuna neprenehna borba za avtentičnost. Konvertitstvo je morda le posledica življenjske drže. Skoraj bi rekel, da gre za majhen korak dlje. Končno je vsak vernik, če le ni še svetnik, vsakdanji konvertit. Tisti, ki ni bil obdarjen s posebno božjo milostjo, svojo krščansko pot doživi z mnogimi težavami: marsikdaj mora z voljo in ne toliko z razumom zagoditi lastno zemskost, da se spet dotakne božjega.

Koliko je takih, ki so dolga leta pripadali partijskemu svetu, najprej fanatično, potem razumsko in se polagoma odtrgavali, čeprav je pri vsakem ostalo tudi nekaj usedlin. Mno-

Vse ti dam, le enega ne

Počasi dobivamo vesti o raznih pripetljajih okoli volitev dodatkov slovenski ustavi.

8. septembra so slovenske alternativne skupine objavile izjavo KAKŠNE VOLITVE HOČEMO, poziv javnosti in pristojnim organom SR Slovenije.

Slo je za 36. dopolnilo ustave, ki bi govorilo o volilnem zakonu. Kot vemo, bodo prihodnje leto volitve v skupščino; veliko vprašanje je, ali bodo svobodne — v zahodnem smislu besede — ali ne. Ravno podpisniki te izjave pravijo, da je to dopolnilo nejasno, nepregledno in zapleteno, in iz njega lahko oblast izvede, kar hoče. Zato so predlagali nekaj jasnih točk, ki bi jih bilo treba vstaviti: poenostavitve sistema, enakopravnosti občin, svobodo kandidiranja, nedvoumnost izbire, dvokrožni sistem volitev, in kar je najvažnejše, **proporcionalni sistem volitev**.

Če bi do tega ne prišlo, so pripravljeni tudi bojkotirati volitve, oziroma zahtevati referendum o sprejetju boljših amandmajev.

Te zahteve so podpisali Društvo slovenskih pisateljev, Zveza socialistične mladine Slovenije, odbor za varstvo človekovih pravic in vse zveze in gibanja alternativnih idej, ki so nastala v zadnjem času.

Te zahteve so dvignile veliko prahu, javnost je bila seveda zanje in

tako je bila partija primorana, da nekaj naredi.

Ko so nato alternativci sklicali posebno okroglo mizo — alternativno koordinacijo — se je te seje udeležila tudi partija in SZDL kot enakovreden član — kar je že veliko, kajti dosedaj in po ustavi ima partija vedno volilno vlogo. Seveda pa se je partija takoj začela izvijati, češ da njen predstavnik nima pooblastil, da bi kaj sklenili. Po dveh dneh partijskega motanja in po grožnji, da bodo alternativci nadaljevali brez nje, se je končno udala.

Tako so nato debatirali predložene ustavne dodatke, katere so morali čez nekaj dni voliti v skupščini. Partija je v nekaterih točkah sprejela popravke alternativcev in te amandmaje so nato tudi v skupščini izvolili. O tej smo že pisali.

A problem je nastal pri 36. amandmaju, ki govori o načinu volitev. Tu se je pokazalo, kaj hoče pravzaprav Zveza komunistov. Pristala je na pravico slovenske vlade, da ona odloča izredno stanje, saj je tudi v Sloveniji partija na oblasti; in druge take pripombe, ki niso tako aktualne ali jih lahko partija administrativno pozneje opravi po svoje.

A bistveno drugače je z volitvami. Mudi se! In še to — na njih partija lahko in celo verjetno — iz-

gubi! In to je neposredna nevarnost zanj. Zato pa v tem ni hotela popustiti. Zagovarjala je večinske volitve, tako da bi nastopala samo ona proti SZDL, v kateri naj bi se združile vse alternative — in bi se med seboj kregale za mesta. Medtem, ko so vsi ostali zahtevali princip proporcije — kolikor procentov glasov, toliko mest za posamezno skupino (ali stranko).

Revija Mladina komentira v svoji 33. številki to partijsko tezo: „Dobro, pristanemo na zahtevo po gospodarski in politični suverenosti, na pravico do odcepitve, do suverenega odločanja slovenske skupščine o uvedbi izrednega stanja na njenem ozemlju... na vse, kar ste zahtevali, le na zahtevani proporcionalni način volitev ne moremo pristati.“ In ravno tu mora biti alternativa neizprosna in povedati, da so vsi ti dosežki nični, če partija ne pristane na zahtevani princip volitev! — Tako Mladina.

In alternativa ni bila neizprosna. Ker partija ni popustila, so se domnili, da predlaganega amandmaja ne bodo vstavili oz. izglasovali, da bodo tako volilni sistem določili s poznejšim zakonom (skupščino ima itak partija popolnoma v rokah), in da bodo našli neko vmesno rešitev. In še to, kar niso povedali, da bo ZK pridobila čas, da si domisli kake nove poteze, s katero bo spet odločila odločitev, in na koncu bo morebiti le našla — mišjo luknjo, da skozi njo doseže večino na volitvah. In z njo oblast!

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Svoj čas smo že opisali, da Menem tudi stopa po stezi svojega prednika (Alfonsina), kar se tiče zunanje politike. Psihologi še niso ugotovili, če je to naravno nagnenje po prestižu, ki ga daje mednarodno delovanje, ali res iskreno nagnjenje in želja po pomoči potrebnim. Dejstvo je le, da so Alfonsinu mnogi očitali, da zanemarija domače probleme, medtem ko se posveča nastopanju na mednarodnem odru. Kaj takega se lahko pripeti tudi Menemu, ki je v nekaj mesecih vladanja že ponudil svoje sile v reševanju problema med Arabci in Judi, v problemu protimilne vojne v Kolumbiji, in sedaj sporom v Nikaragvi.

BRATCI, VESELI VSI...

Že stara je pesem o latinskoameriškem bratstvu. Le žalostno je, da jo vsak poje na svojo vižo. Koliko je skupnih vrednot, ki jih imajo narodi tega predela sveta, bi bilo dolgo opisovati. Resnica je le, da vsak vleče na svojo stran, včasih ker ni razumevanja, drugič ker je le premalo politične razgledanosti za potreben skupen nastop, mnogokrat pa tudi zato, ker svetovni interesi, finančni ali mnopolitični, store vse, da bi se ti „bratje“ med seboj kregali, ker je znano tudi, da „deli in vlada“.

Zato je razumljivo, da se zadnja leta napenjajo sile za skupen latinskoameriški nastop; kakor je tudi ra-

go je še takih, ki čakajo na odločilen korak. Milost deluje skrivnostno.

Tarasa Kermaunerja in Alenko Goljevšček je gotovo privlačevalo krščanstvo že tedaj, ko sta bila „Bogu najdlje“, ker ju je „postavljalo na isto raven z drugimi: krščanska demokracija, plebejskost, pozicija, da smo vsi enaki, vsi kreature“.

Kermauner je svoj avtoanalitični model „razvil kot osnovno antitezo stalinizmu. Nisem prešel v antikomunizem, ki je le zamenjana ideologija, prepojena s skrajnimi strastmi“. Neizprosen je v avtokritiki; sam si pravi „Nihče te ne bere, ker so vse tvoje knjige fragmenti knjige, ki se je ne da napisati“. Svoj opus gradi na poeziji, dramatiki, na grlu drugih, „skozi katere čutim, slišim, dojemam Boga; kolikor ga dojemam“.

Alenka Goljevšček in Taras Kermauner — dobrodošla med Slovenci v Argentini!

zumljivo, da ta nastop ostane največkrat le pri deklamacijah, in ga ni mogoče uresničiti v vsakdanjem življenju. Koliko je bilo že poskusov kakega skupnega latinskoameriškega trga, po vzoru Evropske gospodarske skupnosti, pa je prav tolikokrat vse padlo v vodo. Edino kar se je obneslo doslej, so bili dvostranski poizkusi integracije, kot primer Argentine in Brazila in podobni.

Te dni sta bili mesti San José de Costa Rica in Perú v središču latinskoameriške pozornosti. Predsedniki „skupine osmih“ so se sestali. Seveda rezultatov ni bilo, vsaj vidnih ne. V Brazilijo se nahajajo pred volitvami in najbolj verjetno je, da se bo vlada zamenjala. Enako v Urugvaj. O Peruju ni govora; Venuela po svoje izstopa. Torej je jasno, da je Menem bil središče pozornosti, ne le zaradi svojevrstne osebnosti, marveč tudi zaradi argentinskega zblíževanja z ameriško prestolnico. Ponoven sestanek med argentinskim predsednikom in Bushom o tem jasno govori.

Menem je torej prevzel baklo subkontinentalnega delovanja. In tako je tudi postal neke vrste „posredovalec“ za nikaragovski krizo. Tam je v nevarnosti premirje med sandinistično vlado in uporniki. In čeprav je komandant Ortega skušal prikazati Menemov poseg kot oporo njegovemu stališču, so mnogi opazovalci označili vlogo argentinskega predsednika kot enostaven „kurirski“ posel, s katerim naj bi sporočil v Managui skrb ameriške vlade glede volilnega razvoja, ki ga mora izvesti sandinizem. Naj bo tako ali drugače, res je da, kot svoj čas Alfonsinova, sedaj tudi Menemova zvezda še kar močno sveti na kontinentalni ravni.

NOVI PREMIKI

Problem pa je kako bo z bližnjim tujak. V trenutku, ko pišemo te vrstice, se predsednik vrača v državo. In tu bo našel novo skrb, ki se je pojavila na gospodarskem področju. Ali bolje, v sklopu gospodarske ekipe.

Časopisje je mnogo pisalo o sporu med ministrom Rapanellijem in pa državnim tajnikom za finance. Frigeriju ni bil po volji sklep ministra, po katerem mu je hotel odrezati kontrolo nad državno davčno ustanovo, ki je bila doslej pod okriljem tega državnega tajništva. Seveda je bila Rapanellijeva odlo-

čitev le posledica dejstva, da je Frigeri pripravil davčno reformo na svojo roko, ne da bi o njej bil točno poučen niti minister, niti skupina okoli korporacije Bunge y Born. Še več, Frigeri je to reformo že predstavil delegaciji Mednarodnega denarnega fonda.

Ko je Rapanelli objavil svoj sklep, je Frigeri predstavil ostavko. A tu se je pravzaprav šele začel pravi boj. Vrsta osebnosti, iz same vlade in iz peronistične stranke, je izrekla osporavanemu tajniku svojo solidarnost: podpredsednik Duhalde, senator Menem (predsednikov brat), notranji minister Bauzá, guverner Cafiero... Kmalu se je videlo, da je ta boj dejansko med stranko in korporacijo BB. Vladna ekipa postaja vedno bolj enolična, kar je po svoje pozitivno, saj so v začetku precej kritizirali neenotnost njenih članov. A postaja tudi vedno manj „peronistična“, kar se tiče stranke. In to mnoge skrbi. Vsaj to pot pa je izid viden kot neizbežen poraz za stranko in nova afirmacija mož iz vrst korporacije. Tako vsaj napoveduje.

Še nekaj skrbi stranko: vedno močnejša oddaljitve od tistega „ideala“, ki je bil svoje čase eden mitov peronizma: populizem. Ta teden je Menem javno opeval kapitalizem, kar seveda ne spada v peronistično tradicijo. Že skoraj pozabljena druga kritika peronistične himne je vedela povedati, da si je Perón osvojil „veliko maso ljudstva“ s svojim bojem „proti kapitalu“. Da, tudi tu se nekaj premika.

KAM SEDAJ

Medtem, ko je dolar poskočil, rastel in znova padal, kar ni ravno pomirljivo znamenje, se je sindikalni položaj še zaostрил. Kljub novim pozivom vlade, naj se sprte organizacije znova združijo v enotni CGT, o tem nihče ne sanja. Sama vlada je že pričela manevre, da bi pritegnila kovinca Lorenza Miguela in petroleja Ibañeza nazaj v svojo čredo in tako onemogočila Ubaldiniju močan nastop. A to je težko, še težje, če pomislimo, da se trenutno sindikati pogajajo za šestmesečne povišice in da nihče ni zadovoljen s ponudbami, niti z vladno politiko na tem področju. Celotno menemistični sindikati dejansko prehajajo v opozicijske vode, ko gre za plače.

Trenutno še vlada socialni mir, čeprav je v mnogih gremijih zaznati premike. Ni še prišlo do večjih stavčnih podvigov, a v posameznih podjetjih se nezadovoljstvo pozna. Enako tudi v mnogih državnih podjetjih.

Da je mera problemov polna, so (Nadaljevanje na 4. str.)

MALI OGLASI

PRODAJA

Prodaj Chalet v Miramaru po ugodni ceni. T. E. 441-5111.

ZOOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacije oseo-integrirane; sreda in petek od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. B - San Martín - T. E. 755-1353.

ARHITEKTI

Andrej Duh — načrti, gradnje in vodstvo del v mestu in okolici; nepremičninski posli — P. Moreno 991, 5. nadst. "C", Bariloche, T. E. 0944-20733.

TURIZEM

Potovanja, skvovinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk. — T. E. 762-2840.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19, Don Bosco 168 - San Isidro. T. E. 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik; ponedeljek, torek, petek od 16 do 20. Tucumán 1455 9. nadst. "E", Capital - T. E. 45-0320 in 46-7991.

ZA DOM

POHISTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. Tine Kovačič. — T. E. 765-1682.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge. - Bolívar 224, Ramos Mejía - T. E. 654-0352

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 211, San Miguel - T. E. 664-4374.

Alpe Hugar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadra severno od postaje Liniers).

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel - T. E. 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 325-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10 do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10 do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Mgr. J. Hladnik in Hernandarias Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 T. E. 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 (gdč. Julka Moder).

LOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 T. E. 755-1266 - Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic A 150.- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — A 500.-.

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUTOMER — Prleški sejem, peti po številu, je bil v tem kraju. S svojo ponudbo so se predstavili samostojni obrtniki, izdelovalci domače in umetne obrti, trgovci in gostinci s prleškimi kulinaricnimi specialitetami in domačo kapljico. V kulturnem programu so nastopili tamburaši, folklorne skupine, kinološko društvo, godba na pihala in harmonikarji.

VIDEO-KASETO

OB GALLUSOVI 40-LETNICI lahko dobite pri Terezki Prijatelj Žnidarjevi, T. E. 766-0334. Cena 35 dolarjev.

Vsebuje ves koncert v Slovenski hiši, pogovor z dirigentoma ter prikaze iz Slovenije.

Slovenska kulturna akcija

11. kulturni večer

MARJAN GRUM
kipar in slikar

Odprtje razstave bo v soboto, 4. novembra ob 20 v gornji dvorani Slovenske hiše.

Slovenska kulturna akcija

12. kulturni večer

TARAS KERMAUNER

Kako gledam na sedanji slovenski
trenutek kot kristjan?

Predavanje bo v petek, 10. novembra, ob 20 v Slovenski hiši.

V INTERESU

članov Zedinjene Slovenije, ki še niso poravnali članarine za tekoče ali mogoče celo za prejšnja leta, je, da jo poravnajo najdalje do konca leta, ko se tudi zaostala članarina obračunava v višini letošnje, t. j. A 120 za samske odn. A 180 za družine za vsako leto. Po 1. januarju 1990 pa se bo vsa zaostala članarina, torej tudi letošnja, obračunavala po novi, tedaj veljavni, ki bo v zvezi z letošnjo inflacijo precej višja.

Šolska počitniška kolonija

Zedinjena Slovenija organizira tudi letos šolsko počitniško kolonijo v domu dr. Hanželčiča v kordobskih hribih. Odpotovala bo iz Retira 27. decembra zvečer in se vrnila 12. januarja 1990 dopoldne. Cena za prevoz, stanovanje, hrano in izlete je A 30.000 za otroke članov ZS odnosno A 33.000 za otroke nečlanov. Če se plača do 20. novembra, zadnjega dneva prijave. Lahko se plača tudi v dveh obrokih: polovico do 20. novembra, drugo polovico, ki bo „indeksirana“ v skladu s inflacijo — „costo de vida“ — v mesecu novembru, pa do 20. decembra.

Otroke morete prijaviti tudi po telefonu v pisarni ZS med 16. in 20. uro od ponedeljka do petka; eden od staršev pa mora pozneje priti osebno v pisarno ZS, da podpiše dovoljenje za potovanje in da zdravstvene podatke in dobi navodila za kolonijo. Prednost za kolonijo imajo otroci, ki obiskujejo slovensko šolo.

OBVESTILA

SOBOTA, 4. novembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.
SKA: ob 20. uri razstavlja kipar in slikar Marjan Grum.

V Slovenskem domu v San Martinu igra Figole-Fagole ob 20. uri.
V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ponovitev Županove Micke.

NEDELJA, 5. novembra:

24. obletnica Cankarjevega doma v Berazateguiju in 4. mladinski dan.

SREDA, 8. novembra:

Občni zbor ZSMŽ in predavanje dr. Jureta Rodeta.

ČETRTEK, 9. novembra:

Seja izvršnega odbora Zedinjene Slovenije ob 20. uri.

PETEK, 10. novembra:

SKA: kulturni večer ob 20. uri v Slovenski hiši. Predaval bo Taras Kermanner: Kako gledam na sedanji slovenski trenutek kot kristjan.

SOBOTA, 11. novembra:

Seja Profesorskega zbora Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 9. uri.

NEDELJA, 12. novembra:

Skupni mladinski dan v Našem domu v San Justo s celodnevno prireditvijo.

SOBOTA, 18. novembra:

Zaključna prireditev Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

NEDELJA, 19. novembra:

V Slovenski vasi 30-letnica slovenske cerkve Marije Kraljice. Sv. maša bo ob 11.30, ob 16.30 pete litanije.

SOBOTA, 25. novembra:

Pivo veselica v Carapachayskem domu.

NEDELJA, 3. decembra:

Rožmanov dom — odkritje spomenika naši materi.

BOŽIČNE NALEPKE

Zveza slovenskih mater in žen (ZSMŽ) je tudi letos pripravila prodajo božičnih nalepk za pisma. Naprosila je nekaj slikarjev, da jih lastnoročno narišejo in pobarvajo. Andrejka in Marjeta Dolinar, Tone Kržišnik, Helena Klemenc in Janika Omahna Jeločnikova so opremili z božičnimi motivi nalepke v velikosti znamk, katere sedaj SZMZ nudi v zakup.

Društvo Slovenska vas - Lanús

vabi na igro

A. T. LINHARTA

ŽUPANOVA MICKA,

s katero gostuje karapachayska igralska družina v Hladnikovem domu 4. novembra ob 20. uri.

Vabljeni!

CANKARJEV DOM

BERAZATEGUI

24. OBLETNICO NAŠEGA DOMA

in

5. MLADINSKI DAN

bomo praznovali v nedeljo, dne 5. novembra t. l.

spored slavnosti:

- Ob 9 pričetek tekmoval v odbojki
- Ob 12 pozdrav zastavam in slovesna sv. maša
- Pozdrav predsednika doma
- Kosilo
- Ob 16 kulturni program. Slavnostni govor: inž. Andrej Grohar
- Sledi prosta zabava ob orkestru "ISKRA"

Pričakujemo obisk naših rojakov iz Kanade.

Lepo vabi odbor doma in mladinske organizacije. (Če mogoče, prijavite kosilo telefonsko: 258-8952)

Spomenka Hribar; „Naša žena“; 6.89

Sprava je klic k ljubezni

—Tu v Sloveniji ste vi doživeli pravi linč. Mnogi so vas obsojali, ne da bi sploh vedeli, za kaj se zavzemate. Miniti je moralo dolgo časa, da ste na obtožbe lahko javno odgovorili.

„Res, tedaj mi ni bilo prijetno, lahko bi celo rekla, da sem zelo trpela ob vseh tistih nesmiselnih napadih, polnih sovraštva.“

Vendar so bile vse te šikane daleč od linča! Veliko ljudi je bilo za manj ali za nič dejansko linčanih, tudi ubitih ali umorjenih. Nanje moramo misliti, njim se moramo pokloniti.

In koliko ljudi je bilo zgolj zato, ker so bili v sorodu z domobranci ali celo samo verni, šikaniranih! In to desetletja! Da so to prenesli in še posebej, če so vse to prenesli brez sovraštva v srcu, jih moramo dejansko spoštovati in se jim zahvaliti; če bi se v doli sovraštva, bi bilo naše današnje življenje še veliko bolj brutalno, kakor je.

Kar mene zadeva, sem vedela, da bo prišlo do trčenja dveh perspektiv, resnic, in sem to morala vzeti nase. Zdi se mi, da ni bilo zaman, da je od tedaj, ko je poboj domobrancev postal sestavni del naše javne zavesti, drugače; da smo bliže spravi. Morda se tudi motim — človek ni nikoli dovolj dovolj skromen.

Res nisem imela široko odprtih vrat za objavljanje; tedaj se me je sama od sebe spomnila le Mladina,

ki je v času najintenzivnejšega „razčiščevanja“ z mojimi stališči naredila z menoj intervju.

Ne vem, kaj me je pravzaprav rešilo hujšega? Morda to, da akterjev roškega poboja nisem klicala na absolutno odgovornost; da nisem klicala k sovraštvu, ampak, nasprotno, k spravi in ljubezni. Morda to, da sem tudi naredbodajalce in izvrševalce zločina na Rogu skušala razumeti kot ljudi svojega časa, kot ljudi, ki so sicer pobijali in varali, a so bili tudi sami v temelju prevarani: namesto odrešitve in Raja na zemlji so nam „prijobil“ mrak in brezizhodnost. Kako smemo biti povsem gotovi, da jim za to ni hudo? Kdo od nas ve, kakšne so njihove samotne noči.

Morda pa me je rešilo to, da sem ženska? Včasih ti prav pride, da si ženska.

No, čisto resno: imela sem srečo, da sem se rodila kot ženska.“

O ŽENSKAH

„Malokdaj sicer, včasih pa se vendar peljem s prvim avtobusom ob pol petih zjutraj. In tedaj vidim, kako matere spijo skupaj s svojimi otroki, ki jih peljejo v vrtec, same pa gredo na delo. In popoldne ob petih spet ista slika. Večkrat mi je prišlo na misel in menim, da je to tudi res, da ves standard v socializmu — ko-

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 69 - 9503

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intellectual N° 85.462	

N-ročnina Svobodne Slovenije za 1989: za Argentino A 6.000; pri pošiljanju po pošti A 7.000; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA. Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

V Evropi lahko kupite Svob. Slovenijo: v Trstu: knjigarna Fortunato, Via Paganini 2; v Celovcu: knjigarna Mohorjeve družbe, Viktringer 26.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

Poravnajte naročnino!

(4) likor o tem sploh lahko govorimo — izhaja predvsem iz presežnega dela žensk in mater. In na račun zdravja naših otrok, saj je vstajanje ob štirih zjutraj proti njihovem normalnemu življenjskemu ritmu.

Kaj je to enakopravnost žensk? To, da moreš in smeš garati kot črna živina? Bojim pa se, da so moški komaj kaj bolj enakopravni kot smo ženske. Vse skupaj je ena velika žalost“.

SPRAVA NA KOSOVU

„Če bi v tem hipu po nekem čudežu prišlo na Kosovu do demokracije (pravne države, politične svobode...), bi to ne šlo, ker je med Srbi in Albanci preveč sovraštva, iz preteklosti in sedanjosti. Najprej se bodo morali spraviti med seboj, vzeti nase svojo zgodovino, vsak svoje grehe, in pristati na to, da so pač vsi samo ljudje, doma na isti zemlji, in na tej podlagi poiskati pota sožitja. Dokler pa bo vsakdo objokoval le svoje žrtve, krivde zanje pa natikal izključno drugemu — sprave ne bo, s tem pa tudi nikakršne osnove za demokracijo ne!“

Pa tudi za rešitev vprašanja Kosova ne. Dokler bodo Srbi za vse krivili samo Albance, dokler bodo posiljevali samo Albanci, dokler bodo Kosovo imeli le za srbsko nacionalno in istorijsko ozemlje, ne pa za skupno, izvorno albansko in srbsko, dokler bodo same sebe imeli za bolj enakopravne, ne bo sprave — s tem pa tudi rešitve ne!“

Spraševala:
Neva Železnik

37. SKUPNI MLADINSKI DAN

12. novembra
NAŠ DOM – SAN JUSTO

- 8.00 sv. maša v sanhuški katedrali
- 9.30 dviganje zastav
- nato zajtrk
- 10.00 do 15.00 skupne igre (keglanje, namizni tenis, odbojka, papi-futbol)
- 13.00 kosilo
- 15.30 18.00 finale turnirja odbojka SDO-SFZ
- 18.30 kulturni program
- prosta zabava ob zvokih orkestra

PRISRČNO VABLJENI VSI, KI SE ČUTIJO
MLADE.